

6752

EGY. M XC 17433

Zachariás Klára¹⁶⁶**Bolhák és piacok**

(Fleas and markets)

A rendszerváltás új szubkultúráinak egyike a használtcikk kereskedelem hálózata és ennek szereplői. Az ezzel a témával kapcsolatos fő kérdések: az új közösségekhez új alávetések kapcsolódnak? Kelet-Európa a Nyugat szemétkereskedője?

Egy kis, főleg interjúkra, topikokra, szövegelemzésekre és adatgyűjtésre épülő 2005-2008. között folytatott egyszemélyes kutatás következtetései.

A gyenge minőségű, viszonylag alacsony színvonalú használt holmi városi kiskereskedelemben történő újrahasznosítása kiterjedt kereskedelmi láncolatokká alakuló magánvállalkozások révén csak a kelet-európai rendszerváltó országokban ismeretes. Mindenütt a világon található persze ún. second hand boltok, de ezek többsége vagy nagyon elegáns, és drága, más funkciót tölt be, mint nálunk a „turkálók” sokasága, vagy az árusítás a jótékonykodás keretei között zajlik. A jóléti társadalmakban a begyűjtő és szétosztó funkciót főleg bolhapiacok és hulladékudvarok látják el. Egyes nyugat-európai országokban a háttérben önkormányzatok és nagyobb civil szervezetek állnak, és nem az erre szakosodott és e téren összefonódott nagy- és kiskereskedelem. Errefelé nem ismeretes a lomtalanításnak az a formája, amely nálunk meghonosodott, hogy ugyanis szemétkereskedésbe kerülnek a még használható csak éppen megunt, feleslegessé vált értékeket.

A jelenségnek több vetületét is feltárhatjuk. Egyrészt, magát a szubkultúrát, amely igényli és fenntartja ezt a rendszert, másrészt a szélesebb értelemben vett hulladékgazdálkodásnak a problematikáját, amely a rendszerváltás után az eddig ismertnél jóval nagyobb gazdasági jelentőséggel bír, és jóval nagyobb figyelmet és szervezést érdemelne a jelenleginél.

Talán érdemes lenne akár a régió egészét is érintő széleskörű szociológiai vizsgálatot indítani a tárgyban.

X 9 1 2 4 3

¹⁶⁶ szociológus